



# RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 9 (338)  
2019. gada  
19. maijs

## Baznīcas sociālās mācības kompendija atklāšana

Trešdien, 22. maijā ar pasākumu Latvijas Universitātē un svēto Misi plkst. 18.00 Jēkaba katedrālē, kuru vadīs kardināls Pīters K.A. Turksons, aizsākas jauns etaps Baznīcas sociālās mācības apguvē. Pateicoties tam, ka sistemātiski apkopotās un pamatotās atziņas tagad pieejamas izdevumā latviešu valodā “Baznīcas sociālās mācības kompendijs”, ir tapis jauns pastorālais līdzeklis Baznīcai Latvijā, lai kristieši ar atjaunotu dedzību nestu Labo Vēsti sociālā, politiskā un ekonomiskā sfērā. Šis etaps rosina atjaunoties pārliecībā, izvērtējot ideoloģiskos uzskatus un ar pašlūgību, pieņemot Baznīcas teikto sociālajā jomā ne kā kaut kāda cilvēka teoriju, bet kā visas Baznīcas sociālo mācību.

Kompendijs lietojams kā līdzeklis sociālo, ekonomisko un politisko sfēru evaņģelizācijā. Šajā ziņā tas apliecina: ”Ar savu sociālo mācību Baznīca cenšas sludināt un aktualizēt Evaņģēliju sabiedrībā pastāvošo attiecību sarežģītajā tīklā. Runa nav tikai par to, ka sabiedrībā jāaizsnieds cilvēks, kam paredzēta Evaņģēlija vēsts. Runa ir par sabiedrības

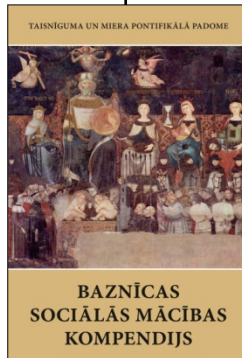
bagātināšanu un caurstrāvošanu ar šo vēsti” (nr. 62).

Baznīcas sociālā mācība ne tikai paredz Baznīcas mīlestībai aptvert atstumtos ļaudis, bet vēlas pati uzrunāt arī sociālas, ekonomiskas un politiskas sistēmas, lai tās apgaismotu ar Evaņģēliju, un veicināt cilvēka cieņas un pamattiesību izpratni.

Kompendijs mudina bīskapus, priesterus, reliģiozus un lajus evaņģelizēt sociālo sfēru. Katram tas darāms pēc viņa harizmām un aicinājuma, neviens nav izslēdzams. Sociālā sfēra evaņģelizējama, sadarbojoties dažādu pienākumu un atbildības

cilvēkiem, kuriem visiem ir tāds pats mērķis - izgaismot sociālās realitātes ar Evaņģēlija vēsti par taisnību, mieru, cilvēka cieņu un kopējo labumu. Tāpēc lajiem Latvijā būtu īpašs pienākums apgūt šo latviešu izdevumu.

Līdz ar to, veicināms arī laju garīgums, “kas tos atjauno, darot par jauniem vīriešiem un sievietēm, kuri ir iegremdējušies Dieva noslēpumā un iekļāvušies sabiedrībā, būdami svēti un citus svētdaroši.



( turpinājums 3.lpp )

## DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

### **Svētdiena, 19.maijs.**

#### **Lieldienu 5.svētdiena.**

8.00 Sv. Mise un lūgšana „Svētais Dievs”

9.15 Marijas Leģions Svētdienas sk.

telpās

11.00 Galvenā Sv. Mise par +Helēnu,

+Pēteri un +Benediktu Tomiņiem

13.15 Svētdienas skola

15.00 Sv. Mise (bērniem) par Valentīnu

Balodi

16.30 Katedrāle katedrālei, sadraudzības

svētbūdis Parīzes Dievmātes katedrālei

Piedalās kamerkoris “Versija”

18.00 Jaunavas Marijas litānija

18.30 Sv. Mise par draudzi

### **Pirmdiena, 20.maijs**

8.00 Sv. Mise par +Artu un +Arnoldu

Labsvārdiem

Jaunavas Marijas litānija

### **Otrdiena, 21.maijs**

8.00 Sv. Mise par Jaksonu ģimeni;

Jaunavas Marijas litānija

18.00 Sv. Mise Adorācijas kapelā par

labdariem

### **Trešdiena, 22.maijs**

8.00 Sv. Mise par pr. Valteru Vārpsalieti  
viņa dzimšanas dienā

Jaunavas Marijas litānija

16.30 – 18.30 Grēksūdze

18.00 Sv. Mise, kuru vadīs V.E. kardināls

Pīters Turksons

### **Ceturtdiena, 23.maijs**

8.00 Sv. Mise par +Artu un +Arnoldu

Labsvārdiem; Jaunavas Marijas litānija

### **Piektdiena, 24.maijs**

8.00 Sv. Mise Helēnas nodomā par

dzīvajiem un mirušajiem;

Jaunavas Marijas litānija

### **Sestdiena, 25.maijs**

8.00 Sv. Mise par +Konstantīnu un

+Feliciju Veļičko

Jaunavas Marijas litānija

12.00 Kristības

### **Svētdiena, 26.maijs.**

#### **Lieldienu 6. svētdiena.**

8.00 Sv. Mise par draudzi un lūgšana

„Svētais Dievs”

9.15 Marijas Leģions Svētdienas sk.

telpās

11.00 Galvenā Sv. Mise par +Mariju

Ļvovu

15.00 Sv. Mise (bērniem) par +Jāzepu,

+Agnesi, +Mariju, +Vaclavu un

+Staņislavu Sondoriem

*Kristības un Pirmā Svētā Komūnija*

18.00 Jaunavas Marijas litānija

18.30 Sv. Mise par +Artu un +Arnoldu

Labsvārdiem

### **Pirmdiena, 27.maijs**

8.00 Sv. Mise par Santu Džerinu

Jaunavas Marijas litānija

### **Otrdiena, 28.maijs**

8.00 Sv. Mise par +Artu un +Arnoldu

Labsvārdiem

Jaunavas Marijas litānija

19.00 Sv. Mise Biķernieku slimnīcā

### **Trešdiena, 29.maijs.**

### **Sv. Pāvils VI – pāvests. Piemiņas diena.**

8.00 Sv. Mise par +Viktoru Cīšu

Jaunavas Marijas litānija

16.30 – 18.30 Grēksūdze

### **Ceturtdiena, 30.maijs. Kunga Debeskāpšana. Obligātas svinības.**

8.00 Sv. Mise par + Regīnu Mortukāni un +Annu, +Albertu Bogomoliem  
 11.00 Procesija un Sv. Mise par draudzi  
 18.00 Jaunavas Marijas litānija  
 18.30 Sv. Mise par +Vizmu Pošeiku un +Klāru Gutku;

*Šodien ziedojumi tiek vākti Jeruzālemes svētvieta uzturēšanai.*

### **Piektdiena, 31.maijs. Vissv. Jaunavas Marijas apmeklēšana. Svētki.**

8.00 Sv. Mise par +Uldi Daugavieti  
 Uzsākas novenna Dieva Sv. Gara godam, Jaunavas Marijas litānija un himna „Dievs mēs Tevi slavējam”

### **Uzsākas Jēzus Sirds godināšanas mēnesis**

### **Sestdiena, 1.jūnijs. Vissvētākās Jaunavas Marijas godināšana. Sv. Justins, moceklis. Piemiņas diena.**

8.00 Sv. Mise par Antoņinu un viņas ģimeni; Novenna, Jēzus Sirds litānija un veltīšanās Vissv. Jaunavai Marijai  
 11.00 Kristības

### **Svētdiena, 2.jūnijs. Parastā liturģiskā laikposma 7.svētdiena. Jēzus Sirds godināšana. Vissvētākā Sakramenta adorācija.**

8.00 Sv. Mise par +Janīnu Soboļevsku, +Janīnu Lukjansku un lūgšana „Svētais Dievs”  
 9.15 Marijas Leģions Svētdienas sk. telpās  
 11.00 Galvenā Sv. Mise par Edgaru, Olgu ģimeni, dziedināšanu un Jēzus Sirds dievkalpojums  
*Svētlietu pasvētīšana*  
 13.15 Svētdienas skola  
 15.00 Sv. Mise (bērniem) par draudzi  
 18.00 Jēzus Sirds litānija un Novenna  
 18.30 Sv. Mise par +Benediktu Varku

## **Baznīcas sociālās mācības kompendija atklāšana**

*( turpinājums no 1.lpp )*

Šāds garīgums pasauli veido saskaņā ar Jēzus Garu: tas cilvēkus dara spējīgus raudzīties pāri vēstures robežām, neattālinoties no tās, izkopt dedzīgu mīlestību pret Dievu, nenovēršot skatienu no brāļiem, bet uzlūkojot viņus tā, kā uzlūko Kungs, un mīlot viņus tāpat, kā Viņš tos mīl. “(nr.545).

Kompendijs ir līdzeklis Dieva Tautas sagatavošanā liecībai par taisnību un mieru mūsdienu situācijā. Tāpēc sociālajai mācībai jāienāk katehēzē, īpaši pieaugušo katehēzē (sal. nr. 529-530). To derētu apgūt draudžu organizētās grupās, īpaši tiem, kuri vēlas aktīvi iesaistīties demokrātiskajos procesos vai tautsaimniecībā. Tas veicina arī dialogu ar visiem cilvēkiem kā sadarbības partneriem cilvēces labā, palīdz veidot ekumenisku, starpreliģisku un civilu dialogu (sal. nr. 534-537).

Svinot Baznīcas sociālās mācības kompendija atklāšanu latviešu valodā, pieņemsim šo krājumu kā ierosmi un vadlīnijas kristiešu, kā arī visu labas gribas cilvēku darbībā un projektos. Lai tā atziņas tiek īstenotas uzticībā Baznīcas Maģistērijam, šādi izvairoties no neizpratnes un nesagrozot tā nozīmi ar maldīgiem skaidrojumiem. Lai Baznīcas sociālās mācības kompendija apgūšana veicina sociālo, kulturālo un politisko dialogu sabiedrībā, vieno cilvēkus dziļākā patiesībā un humānismā, izvērš sadraudzību un solidaritāti, kā arī patiesas mīlestību, līdzcietību un izlīguma attiecības.

## Atvadišanās no apustuliskā nuncijs Baltijas valstīs

Šā gada maijs Romas katoļu baznīcai Latvijā ir bagāts dažādiem notikumiem. Latvijas Neatkarības atjaunošanas dienā Rīgas Domā Rīgas arhidiecēzes palīgbīskapa kārtā tika konsekkrēts priesteris Andris Kravalis, tā atjaunojot šo tradīciju – Rīgas arhidiecēzē jau Pirmās brīvvalsts laikā darbojušies palīgbīskapi. Savukārt 22.maijā gaidāma V.E. kardināla P.K.A.Turksona vizīte, kuras laikā tiks atvērts Baznīcas sociālās mācības kompendijs latviešu valodā, bet 5.maijā ar svinīgu Svēto Misi Jēkaba katedrālē savu kalpojumu Baltijas valstīs pabeidza apustuliskais nuncijs Baltijas valstīs, V.E. arhibīskaps Pedro Lopess Kintana (Pedro Lopez Quintana).

Lielākajai daļai ticīgo šis saulainajā Spānijā dzimušais vīrs, kas visus garīdznieka kārtā vadītos gadus kalpojis Vatikāna diplomātiskajā dienestā, šķiet pasvešs. Ko tad viņš īsti paveicis Latvijas, visu Baltijas valstu labā? Uz šo jautājumu zināmā mērā atbildes varēja saņemt visi, kas piedalījās V.E. arhibīskapa P.Lopesa Kintanas celebrētajā Svētajā Misē, kurā koncelebrēja V.E. Rīgas arhibīskaps metropolīts Z.Stankevičs, V.E. Rīgas arhidiecēzes palīgbīskaps A.Kravalis, V.E. Liepājas bīskaps V.Stulpins, V.E. Rēzeknes-Aglonas diecēzes bīskaps J.Bulis, kā arī daudzi priesteri.

Apustuliskā nuncijs P.Lopesa Kintanas atvadu homīlija pievērsa klausītāju uzmanību kādam būtiskam atvadišanās, kas ir kāda noieta ceļapomsa noslēgums,

aspektam. Atvadas iesāk jaunu došanas ceļā, ietver sekošanas aicinājumu un šo vecā un jaunā robežu arhibīskaps izcēla, skaidrojot dienas evaņģēlija tekstu (*Jņ 21, 1-19*). Viņš norādīja uz daudzajām zīmēm, ko satur šis bagātīgais teksts un kādu visai neparastu momentu – mācekļi, kaut jau redzējuši Augšāmcelto, tomēr vēl nav saņēmuši Svētā Gara dāvanu un nezina, ko ar šo prieku iesākt. Mācekļi zina, ka Kungs ir dzīvs, bet tiem vēl nav izpratnes par savu sūtību, pašreizējo uzdevumu un viņi nolemj atgriezties pie labi pazīstamā darba, ko prot un kuru darījuši, pirms viņi satika Kungu – iet zvejojot. Taču pēc smaga nakts darba neko nenokēr un atgriežas krastā, kur stāv kāds svešinieks, kas ir pats Kungs, bet mācekļi Viņu neatpazīst. Tālāk arhibīskaps



P.Lopess Kintana pievērsa klausītāju uzmanību Kristus aicinājumam, neraugoties uz neveiksmi, atkal doties zvejā un šoreiz mācekļi gūst bagātu lomu. Notikums atmodina mācekļos atmiņas par līdzīgu brīnumainu zveju mācekļības iesākumā pirms trim gadiem un, kā mācīja arhibīskaps, tas ir Kristus aicinājums: "Sekoiet man atkal, kā jūs to darījāt toreiz! Atstājiet no jauna tīklus, kā torīt, un atgriezieties pie sava "cilvēku zvejnieku" aroda." Brīnumainais loms ir zīme, kas aicina atkal sekot Jēzum.

Arhibīskapa sacītais izskanēja kā aicinājums ielūkoties arī savās dzīvēs un uzdot sev jautājumus, kuri ikdienas steigā paliek neuzdoti un neatbildēti. Vai viegli atvadīties no vecā, labi zināmā, dažkārt pat nepatīkamā, lai dotos jaunā ceļā, pieņemtu jaunu dzīves situāciju? Nereti cilvēks tiek it kā "izmests" no vecā ar kādu traģisku notikumu, kurā Kunga

klātbūtne ir grūti saskatāma vai pat Viņš nav redzams un palicis tikai sāpīgs jautājums – kur ir Dievs? Vai mēs zinām, ko iesākt ar jaunu situāciju un tur atpazīt klātesošo Kungu, Viņa nepārtraukto aicinājumu katram un katrā situācijā: “Seko man!”?

Svētās Mises noslēgumā arhibīskapam P.Lopesam Kintanam par auglīgo kalpojumu pateicās Latvijas Bīskapu konferences priekšsēdētājs V.Stulpins, kā arī īsu uzrunu sacīja Rīgas arhibīskaps metropolīts Z.Stankevičs, saistot homīlijā dzirdēto ar paša apustuliskā nuncijs darba augļiem, kuri Latvijas Baznīcai devuši jaunu ceļu sākumus, kļūstot par robežu starp veco un jauno. Rīgas arhibīskaps metropolīts norādīja uz trim nozīmīgiem arhibīskapa P.Lopesa Kintanas darbības aspektiem jeb dāvanām, ko viņš atstāj Latvijai. Rīgas arhidiecēzē atkal ir palīgbīskaps, kas nebūtu iespējams bez arhibīskapa P.Lopesa Kintanas līdzdalības un atbalsta. Kā pašu skaistāko apustuliskā nuncijs dāvanu Latvijai Rīgas arhibīskaps izcēla pāvesta Franciska vizīti Latvijā 24.septembrī un pateicās viņam par lielo ieguldīto darbu šīs vizītes sagatavošanā un norisē. Kā trešo nozīmīgo dāvanu Latvijas Baznīcai Rīgas arhibīskaps minēja starptautiskā garīgā semināra “Redemptoris Mater” dibināšanu, kas arī nebūtu iespējama bez arhibīskapa P.Lopesa Kintanas ieinteresētības un atbalsta. Taču šīs dāvanas, kuras Baznīca saņem caur apustuliskā nuncijs kalpojumu, nozīmē arī vecā atstāšanu un jaunā pieņemšanu. Latvijas tauta pēc pāvesta Franciska vizītes vairs nav tāda pati, kāda bija pirms tās. Šis jaunā un vecā nošķīrums atklājas arī garīdznieku kalpojumā. Kā minēja Rīgas arhibīskaps – priesterim A.Kravalim, kurš bija atradis

savu identitāti kā draudzes prāvests, būs jāatrod sava bīskapa identitāte, arī pašam Rīgas arhibīskapam metropolītam būs jāatrod jauna identitāte kā arhibīskapam, kas darbojas ne vairs viens, bet kopā ar otru bīskapu. No pierastās situācijas būs jāiziet arī Garīgajam semināram, pieņemot otra semināra “Redemptoris Mater” tapšanu ne kā konkurenta ienākšanu tik pierastajā situācijā, bet kā dāvanu. Uzrunas noslēgumā Rīgas arhibīskaps izcēla apustuliskā nuncijs kalpojuma nozīmi vienotības uzturēšanā ar Svēto Krēslu, ar apustuļa Pētera pēcteci Romā.

Pēc Rīgas arhibīskapa metropolīta uzrunas apustuliskajam nuncijs par kalpojumu pateicās Rēzeknes - Aglonas diecēzes bīskaps J.Bulis, kā arī dāvanu pasniedza un siltus pateicības vārdus sacīja jaunais Rīgas palīgbīskaps A.Kravalis.

Pateicības vārdi arhibīskapam P.Lopesam Kintanam izskanējuši, ir bijusi iespēja nedaudz iepazīt apslēptībā veikto Vatikāna diplomāta kalpojumu un pats arhibīskaps dodas jaunā ceļā – turpināt savu “zveju” Austrijā, bet viņa vārdu atbalss rosina nebaidīties atstāt veco un sekot Kunga aicinājumam doties tālāk - jaunā, nezināmā ceļā.

*Stella Jurgena*

## Vasarssvētku vigīlija "Vienota miesa Kristū"

**Sestdiena, 8.jūnijs, 18.00 - 22.30**

18.00 Slavēšana

19.00 Sv.Mise (svin V.E. arhibīskaps  
Zbignevs Stankevičs)

20.00 Uzrunas un slavēšana

## Miera un attīstības labā

*Pirms 50 gadiem bīskapa Julijana Vaivoda katedrālē sacītās mācības nobeigums*

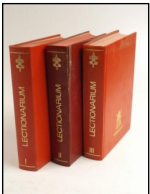
Ir vēl viena krīze, kas darbojas bez pārtraukuma no pat pirmo cilvēku laikiem. Tā ir nāve. Visasākā formā tā darbojas karojošās zemēs, bet tikpat neatlaidīga ir pret katru dzīvu cilvēku: agrāk vai vēlāk katram šo krīzi jāpārdzīvo un arī neviens dzīvs cilvēks nevar pateikt, kāds viņam liktenis būs, kad krīze beigsies, kā arī neviens nevar zināt, kad un kādā veidā tā krīze viņu skars.

Piemērs: Kapa piemineklis kādam princim sv. Stefana baznīcā Vīnē - princis spožā apbruņojumā nokāpis no lepna zirga, lai nodzertos no avota, bet no ziedošiem krūmiem izbīdās nāves izkaptis un princis mirst.

Šo krīzi katram jāparedz un uz to jāsatavojas, lai tā nebūtu sevišķi bīstama un lai pēc krīzes varētu uzsākt jaunu, laimīgāku dzīvi viņā pasaulē. Lūk, pret šo krīzi vislabāko profilaksi sniedz ticība un Baznīca, tāpēc katram pie tām jāturas dzīves laikā.

## Pašreizējiem Svētās Mises lasījumu tekstiem – 50

1969. gada 25. maijā Dievišķā Kulta kongregācija apstiprināja Svētās Mises lasījumu tekstus *Ordo lectionum Missae* tā sauktajā Lekcionārijā, kuru ar dekrētu *Ordinem lectionum* noteica sākt lietot 1969. gada 30. novembrī ar svētdienas lasījumiem „B” gadā un otrās



sērijas lasījumiem darb dienās. Latīņu valodas lekcionāri grāmatās iznāca 1970. gada 30. septembrī.

Vatikāna II koncila konstitūcija par dievišķo liturģiju (*Sacrosanctum Concilium*) lielu akcentu liturģijā lika uz Svētajiem Rakstiem (sal. nr. 24, 33, 35), norādot: “Lai ticīgajiem bagātīgāk kļātu Dieva Vārda galdu, daudz plašāk jāatver Bībeles dārgumu krātuve, lai noteiktā gadu skaitā tautai izlasītu svarīgākās Svēto Rakstu daļas” (SC, nr. 51).

Darbu pie lekcionāriem aizsāka liturģiskās komisijas *Concilium* 11. grupa 1964. gada aprīlī. Ap trīsdesmit biblisko pētnieku ieteica Svēto Rakstu fragmentus, kuri tika izplatīti 1967. gada sagatavē un galīgās izmaiņas tika veiktas 1968. gadā.

Lekcionāra nolūks ir sniegt dievkalpojuma dalībniekiem sakārtotus Svēto Rakstu fragmentus (*perikopes* grieķu val.) atbilstoši liturģiskā kalendāra prasībām un iespējām. Gadsimtu gaitā Svētie Raksti tika lasīti secīgā kārtībā (*lectio continua*), ar izlaidumiem vai arī konkrētas izvēles fragmentiem gan Svētajā Misē, gan Stundu liturģijā.

Jau Jēzus lasīja pravieti Isaju Nācāretes sinagogā (*Lk* 4, 16–30). Tieši no sinagogas tradīcijas kristieši pārņēma Svēto Rakstu lasīšanas praksi. Iespējams, ka gadsimtu pirms Kristus ebreji lasīja Toru (Likumu) kā *lectio continua*, vēlāk arī praviešus. Trīs gadu Palestīnas cikls sadalījis Pentateuhu 153 – 167 lasījumos vienu pēc otra. Kristiešu liturģijā varēja turpināties šāda prakse. Pastāv pētījumi par Jaunās derības tekstu, īpaši Evaņģēliju, sākotnējo veidošanos dievkalpojumu ietvaros tieši publisko lasījumu veidā. Tie varēja izvērsties trīs gadu ciklā, kā tas ir svētdienās arī pašlaik.

Bez svētdienām un darb dienām parastā



kārtībā kalendāra svētki un liturģiskā gada sezonas (Gavēņa laiks, Lieldienu laiks), kā arī svēto piemiņa un sakramentu, (īpaši kristības) svinēšana un katehumentu sagatavošana ieviesa konkrētu un tradicionālu Svēto Rakstu fragmentu lietošanu.

Pašlaik latviešu valodā no 1982. gada līdz 1992. gadam izdotajos Lekcionārijos pieejami lasījumi Adventam un Ziemassvētku laikam (1. sējums), Gavēņa un Lieldienu laikam (3. sējums), parastā liturģiskā laika 34 nedēļām (2., 4., 5. sējumi), kalendāra datumu atcerēm (6. sējums) un Misēm dažādās vajadzībās (7. sējums). Svētdienas lasījumus daļa trīs gadu ciklā: (A, B, C) un darbdienas lasījumus divu gadu ciklā ar to pašu Evaņģēliju.

Svinot šo tekstu sākotnējās izdošanas jubileju, pateiksimies Dievam par šo Svēto Rakstu bagātību, par sludināto Vārdu, kurā mūs uzrunā pats Jēzus Kristus. Lai viņš ievē dievkalpojumu dalībniekus un visus kristiešus aizvien vairāk sava Vārda noslēpumā.

## Dievs dara visu jaunu

**Jēkaba Katedrāle Baznīcu nakts**

*Radoši impulsi gan mūzikā,  
gan tēlotājmākslā*

**Piektdien, 7.jūnijā**

**17:30 Atklāšana**

**18:00 Tenors Juris Vizbulis,  
ērgelnieks Jānis Karpovičs**

**19:00 Sv. Jēkaba katedrāles koris,  
Kultūras pils Ziemeļblāzma**

*jauktais koris "VIVAT"*

**20:00 Vijolniece Lijana Žiedelyte**

**21:00 Šauļu kamerkoris "Bičiuliai"**

## PAR LATVIJU UN BRĪVĪBU

Jau vairākus mēnešus 1919. gadā Rīgas



iedzīvotāji bija pakļauti lielinieku bezdievīgās ideoloģijas iespaidam.

Latviešu karavīri bija pilni ilgu pēc Rīgas kopš

marta beigām. Cik reižu ilgajā stāvēšanas laikā Lielupes krastos nebija ticis sarunās minēts Rīgas vārds! Gandrīz katram Rīgā bija palikuši radi, tuvinieki vai vismaz labi paziņas. Kāds prieks būs viņus atkal redzēt, stāstīt, dalīties par piedzīvojumiem Kurzemes līdzenumos. Beidzot, kad 20. maija vakarā pienāca pavēle uzbrukt Rīgai, priekiem un sajūsmā nebija gala.

Sarunu rezultātā tika panākta vienošanās, ka tie spēki, kas stāvēja Lielupes frontē, kopīgi piedalīsies uzbrukumā, lai ieņemtu Rīgu. Šis apstākļi pilnībā garantēja uzbrukuma izdošanos. Pulkveža Baloža brigāde kopā ar Landesvēru un ar ģenerāļa fon der Golca spēku palīdzību devās uzbrukumā Rīgai. Sākuma uzbrukuma posmā latviešu un vācu vienību spēki bija savstarpēji sajaukti un tam bija tīri politiskas dabas motīvs. Bija grūti paredzēt un noteikt, kurā no trim uzbrukuma virzieniem ies visātrāk uz priekšu.

Pretinieks bija pārsteigts un vairākas epizodēs, Rīgas atbrīvotāju militārās gudrības un drosmes, kaujas spara un vīrišķības satriekts, panikā sāka bēgt un izrādīja vāju pretošanos. Tas mudināja uz pārdrošību vairākas vāciešu vienības, kas saņēmušas lidotāju nomesto ziņojumu, ka visi ceļi uz Rīgu ir brīvi, steigās uz priekšu, negaidot pienākot pārējās vienības. Iejaucās arī ģenerālis fon der Gols un iepriekš, pēc tautībām sajauktie

grupējumi tika izformēti, un tas vēlreiz parāda vācu nevēlēšanos ļaut latviešiem kopā ar tiem piedalīties Rīgas ieņemšanā un reizē ar vācu daļām parādīties mūsu metropoles ielās.

Izsisti no savām pozīcijām, sarkanie strauji atkāpās tā, ka tikai ar lielām pūlēm varēja tiem tikt līdz. Tā ātrā gaitā, nesastopot nekur īpaši nopietnu un sīvu pretestību, **līdz 22. maija vakaram galvaspilsēta jau bija brīva** no lielinieku armijas veidojumiem. Lielākās ielu cīņas notika tagadējās Brīvības ielas krustojumos ar Ģertrūdes ielu un Miera ielu, kur cīņas beidzās ap 19:00.

Tik pārsteidzoša Rīgas ieņemšana deva iespēju ne tikai izglābt Rīgas tiltus, kas bija īpaši svarīgi no militārā viedokļa, bet arī novērst plašāku sarkano izrēķināšanos un teroru pret Rīgas iedzīvotājiem. Tiesa, Centrālcietuma sardze paspēja nošaut ap 60 ieslodzītos gūstekņus, galvenokārt vācu muižniekus un mācītājus, kurus steidzās atbrīvot uz priekšu izlauzusies trieciengrupa.

Nebija liels un labi organizēts tas karavīru pulciņš, kas priekš 5 mēnešiem atstāja Rīgu, lai dotos kalpot savai tēvijai, tam trūka vēl kaujas piedzīvojumu, bet toties kādu spēku un disciplīnu pauda tagad lielā brigādes kolonna un tās rindās valdošā kārtība! Veltīgas bija vācu pūles tikai sev iegūt visus uzvaras laurus. Katra latvieša sirds juta, ka šie vīri, kuri ienākuši Rīgā, bija vēl vairāk cīnījušies un lielākus upurus nesuši, nekā tās vācu vienības, kas pirms viņiem iesteidzās Rīgas ielās.

Vācieši pēc Rīgas ieņemšanas, uzsāka nežēlīgu un nesaudzīgu izrēķināšanos ar padomju kara gūstekņiem, kas pārsvarā bija

latvieši. Rīgā notika saņemto gūstekņu apšaušana, nemaz necenšoties iedziļināties jautājumā, vai cilvēks ir vai nav bijis mobilizēts, ar varu un spaidiem nonācis sarkanajā armijā. Daudzi Pirmās pasaules karu izdzīvojušie strēlnieki, kuri vēl nebija paspējuši pāriet balto pusē, tika šāda veida gūstekņu apšaušanā nonāvēti. Politiski aizdomīgo personu, agrāko padomju iestāžu darbinieku un neaizbēgušo lielinieku, karagūstekņu likvidācija turpinājās gandrīz veselu mēnesi. Tās ietvaros tika tīrīti kvartāli un, kur notika bruņota pretošanās, tur likvidācijas tika veikta uz ielas. Zināms, ka arī latviešu vienības ir ņēmušas līdzdalību šajā baltajā terorā, bet tās sagūstītos, apcietinātos latviešus ātri atlaidušas. Baltais terors beidzās pēc vāciešu aiziešanas no pilsētas 5. jūlijā.

Pēc Rīgas ieņemšanas no sarkano važām atbrīvotie rīdzinieki, izjutuši lielinieku asiņaino varu, bija guvuši ticību Latvijas valstij un tagad nāca lielā skaitā stāties nacionālajā armijā. Īsā laikā tika izveidoti divi bataljoni. Baloža brigādes karavīriem nenācās ilgi viesoties Rīgā. Tie sekoja bēgošajiem lieliniekiem un virzījās uz Latgales pusi.

*Pr. Valters Vārpsalietis*

**Kardināls**

**Pīters K.A.Turksons**

**Trešdien 22. Maijā**

**14.30 Latvijas Universitātē**

*(Ieeja ar ielūgumiem)*

**18.00 Sv. Mise Sv. Jēkaba katedrālē**



**Redakcijas adrese:**

M. Pils 2, Rīga, LV-1050

Tālr.: 28882358

E-pasts: [vestnesitis@gmail.com](mailto:vestnesitis@gmail.com)

Vēstnesīša numuri pieejami:

**Redkolēģija:**

Atbildīgais: pr. P. Kļaviņš

Datorsalikums: Inga, Stella

Metiens: 450 eks.

[www.jekabakatedrale.lv](http://www.jekabakatedrale.lv)